

17764

ԽԱՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐԴՐԴԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԱՌՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

324(47)
իւ - 11

1801, ՅԵՎ, ԲԿ - 1937

15 JAN 2010

ԳՐՈՂԵՏԱՐԱՆԻ ԲՈՒԼՈՐ ՅԵՐԱԳՈՅՆԻ, ՄԴԱՅՑԻԿ

324 (47)

Խ-11

ա6

26 SEP 2006

ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՌՀՐԴԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Խ-11

ՊՈՍՏՈՎԻ ՄԱՐԶԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՀՐԱՄԱԿՁՈՒԹՅՈՒՆ «ԲՈԼՃԵՎԿԻ»
ՊՈՍՏՈՎ-ԴՐԱՆ --1937

11 SEP 2013

17864

ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐԴՐԴԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ
VII ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ 4-ՐԴ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

«ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐԴՐԴԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՆՈՆԱ-
ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ» ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄ Ե.

«ԽՈՐԴՐԱՅԻՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐԾՐԴԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱ-
ՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ» ՀԱՍՏԱՏԵԼ.

ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ
նախագահ՝ Մ. ԿԱԼԻՆԻՆ

ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ
քարտուղար՝ Ա. ԳԱՐԻԿԻՆ

Մասկա, Կրեմլ, 9 հուլիսի 1937 թ.

2055
38

ԳԼՈՒԽ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՄԻՍՏԵՄԸ

ՀՈԴՎԱԾ 1. ԽՍՀՄ Սահմանադրության 134-րդ հոդվածի հիման
վրա ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի պատգամագորների ընտրություններն
ընտրողների կողմից կատարվում են ընդհանուր, հավասար և ուղղակի
ընտրական իրավունքի հիման վրա՝ զաղանի քվեարկությամբ:

ՀՈԴՎԱԾ 2. ԽՍՀՄ Սահմանադրության 135-րդ հոդվածի հիման
վրա պատգամագորների ընտրություններն ընդհանուր են. ԽՍՀՄ ըո-
լոր քաղաքացիները, վորոնց 18 տարին լրացել ե, անկախ ուսուայա-
կան և ազգային պատկանելությունից, գավանանքից, կրթական ցեն-
զից, նստակեցությունից, սոցիալական ծագումից, գույքային գրու-
թյունից և անցյալ գործունեյությունից, իրավունք ունեն մասնակցե-
լու պատգամագորների ընտրություններին և ընտրվելու ԽՍՀՄ Գե-
րազույն Խորհրդի մեջ, բացառությամբ խելազարների և այն անձանց,
վորոնք գատարանով դատապարտված են ընտրական իրավունքների
վրկումով:

ՀՈԴՎԱԾ 3. ԽՍՀՄ Սահմանադրության 136-րդ հոդվածի հիման
վրա պատգամագորների ընտրությունները հավասար են. յուրաքան-
չյուր քաղաքացի ունի մեկ ձայն. բոլոր քաղաքացիներն ընտրություն-
ներին մասնակցում են հավասար հիմունքներով:

ՀՈԴՎԱԾ 4. ԽՍՀՄ Սահմանադրության 137-րդ հոդվածի հիման վրա
կանայք տղամարդկանց հետ հավասարապես ոգտվում են ընտրելու և
ընտրվելու իրավունքով:

ՀՈԴՎԱԾ 5. ԽՍՀՄ Սահմանադրության 138-րդ հոդվածի հիման
վրա Կարմիր Բանակի շարքերում գոնվող քաղաքացիները բոլոր քա-

զաքացիների հետ հավասարապես ոգտվում են ընտրելու և ընտրվելու իրավունքուն:

ՀՈԴՎԱԾ 6. ԽՍՀՄ Սահմանադրության 141-րդ հոդվածի հիման վրա ընտրությունների ժամանակ թեկնածուներն առաջադրվում են ըստ ընտրական ոկրուգների:

ԳԼՈՒԽ II

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԸ

ՀՈԴՎԱԾ 7. Ընտրողների ցուցակները քաղաքներում կազմում են աշխատավորների պատգամավորների քաղաքային Խորհուրդը, իսկ ուսունների բաժանված քաղաքներում՝ ուսունական Խորհուրդը. գյուղական վայրերում՝ աշխատավորների պատգամավորների գյուղական (ստանիցայի, գյուղի, խուտորի, զլաղի, առուի) Խորհուրդը:

ՀՈԴՎԱԾ 8. Ընտրողների ցուցակների մեջ մտցվում են ընտրությունների որք 18 տարին լրացրած այն բոլոր քաղաքացիները, վորոնք ունեն ընտրական իրավունք և ցուցակները կազմելու մոմենտին բնակվում են (մշտական կամ ժամանակավորապես) տվյալ Խորհրդի տերիտորիայում:

ՀՈԴՎԱԾ 9. Ընտրողների ցուցակների մեջ չեն մտցվում այն անձինք, վորոնք դատավճրուներով զրկված են ընտրական իրավունքներից դատավճրով սահմանած ընտրական իրավունքներից զրկելու ամերող ժամանակամիջոցում, ինչպես նաև այն անձինք, վորոնք որենքով սահմանված կարգով ճանաչված են խելազար:

ՀՈԴՎԱԾ 10. Ընտրողների ցուցակները կազմվում են ըստ յուրաքանչյուր ընտրական շրջանի այբբենական կարգով, ցույց տալով ընտրողի ազգանունը, անունը, հայրանունը, տարիքն ու բնակվայրը, և ստորագրվում են աշխատավորների պատգամավորների Խորհրդի նախագահի ու քարտուղարի կողմից:

ՀՈԴՎԱԾ 11. Ընտրողներից վոչ վոք չի կարող մտցվել մեկից առ վելի ընտրական ցուցակի մեջ:

ՀՈԴՎԱԾ 12. Զինվորական մասերում և զինվորական միավորում ներում յեղած ընտրողների ցուցակները կազմում են հրամանատարությունը՝ հրամանատարի և զինվորական կոմիսարի ստորագրություններով: Մյուս բոլոր զինվորական ծառայողներն ընտրողների ցուցակը

ներն են մտցվում ըստ բնակավայրի՝ աշխատավորների պատգամավորների համապատասխան Խորհուրդների կողմից:

ՀՈԴՎԱԾ 13. Ընտրություններից 30 որ առաջ աշխատավորների պատգամավորների Խորհուրդը կախում է ընտրողների ցուցակներն ի տես ընդհանուրի կամ ընտրողների համար հնարավորություն և ապահովում այդ ցուցակների հետ ծանոթանա լու Խորհրդի շենքում:

ՀՈԴՎԱԾ 14. Ընտրողների ցուցակների բնագիրը պահպան են համապատասխանորեն աշխատավորների պատգամավորների Խորհրդում և զինվորական մասում կամ զինվորական միավորման մեջ:

ՀՈԴՎԱԾ 15. Այս գեպքում, յերբ ընտրողն իր բնակավայրը փոխում են ընտրողների ցուցակի հրապարակման և ընտրությունների որվա միջն ընկած ժամանակամիջոցում, աշխատավորների պատգամավորների համապատասխան Խորհուրդը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած ձևով նրան տալիս ե «քվեարկման իրավունքի վկայական» և ընտրողների ցուցակում նշում ե՝ «և եկնեց», նոր բնակության կետում—մշտական կամ ժամանակավոր—ընտրողը մտցվում ե ընտրողների ցուցակը՝ ներկայացնելով ինքնության վկայական, ինչպես նաև «քվեարկման իրավունքի վկայական»:

ՀՈԴՎԱԾ 16. Ընտրողների ցուցակում յեղած անձշտության վերաբերյալ զիմումը (ցուցակների մեջ չմտցնելը, ցուցակներից հանելը, ազգանվան, անվան և հայրանվան աղավաղույթը, ընտրական իրավունքներից զրկվածներին սխալ կերպով ցուցակների մեջ մտցնելը) տրվում ե աշխատավորների պատգամավորների այն Խորհրդին, վորը հրապարակել ե ցուցակները:

ՀՈԴՎԱԾ 17. Աշխատավորների պատգամավորների Խորհրդի գործադիր կոմիտեն պարտավոր ե յերեք որվա ժամկետում քննարկել ընտրողների ցուցակում յեղած անձշտության վերաբերյալ յուրաքանչյուր զիմումն:

ՀՈԴՎԱԾ 18. Ընտրողների ցուցակում յեղած անձշտության վերաբերյալ զիմումը քննարկելուց հետո աշխատավորների պատգամավորների Խորհրդի գործադիր կոմիտեն պարտավոր ե կամ զիմողին տալ գրավոր տեղեկանք նրա զիմումը մերժելուց պատճառաբանությունների մասին. աշխատավորների պատգամավորների Խորհրդի գորոշման հետ համաձայն չի հնելու գեպքում զիմողը կարող ե գանգատ տալ ժողովրդական դատարանին:

ՀՈԴՎԱԾ 19. Ժողովրդական դատարանը յիրեք որվա լնթացքում պարտավոր և դատական դռնաբաց՝ հստում, հրավիրնով դիմողին և Խորհրդի ներկայացուցչին, քննարկել ցուցակում յեղած անձշտության վերաբերյալ գանգատը և իր վճիռն անհապաղ հաղորդել ինչպես դիմոդին, այնպես ել Խորհրդին։ Ժողովրդական դատարանի վճիռը վերջական եւ։

ԳԼՈՒԽ III

ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՅԵՎ. ԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՈԿՐՈՒԳՆԵՐԸ

ՀՈԴՎԱԾ 20. ԽՍՀՄ Սահմանադրության 34-րդ հոդվածի հիման վրա Միության Խորհուրդն ընտրվում և ԽՍՀՄ քաղաքացիների կողմից, ըստ ընտրական ոկրուգների։

ՀՈԴՎԱԾ 21. Միության Խորհրդի ընտրությունների ընտրական ոկրուգը կազմվում է՝ ոկրուգին 300.000 բնակիչ սկզբունքով։ Միության Խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուգ ուղարկում և մեկ պատգամավոր։

ՀՈԴՎԱԾ 22. ԽՍՀՄ Սահմանադրության 35-րդ հոդվածի հիման վրա Ազգությունների Խորհուրդն ընտրվում և ԽՍՀՄ քաղաքացիների կողմից ըստ ընտրական ոկրուգների։ Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ընտրական ոկրուգը կազմվում է հետեւյալ սկզբունքով։ Յուրաքանչյուր միութենական հանրապետության մեջ՝ 25 ոկրուգ, յուրաքանչյուր ինքնավար հանրապետության մեջ՝ 11 ոկրուգ, յուրաքանչյուր ինքնավար մարզում՝ 5 ոկրուգ և յուրաքանչյուր ազգային ոկրուգում մեկ ընտրական ոկրուգ։ Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուգ ուղարկում և մի պատգամավոր։

ՀՈԴՎԱԾ 23. Միության Խորհրդի և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ընտրական ոկրուգները կազմվում են ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի նախագահության կողմից։

ՀՈԴՎԱԾ 24. Միության Խորհրդի և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ընտրական ոկրուգների ցուցակը հրապարակում և ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի նախագահությունը՝ միաժամանակ նշանակելով ընտրությունների որը։

ԳԼՈՒԽ IV

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԸ

ՀՈԴՎԱԾ 25. Ընտրական բյուլետեններն ընդունելու և ձայները հաշվելու համար, ընտրական ոկրուգների մեջ ստորագրությունների և ուղյունների տերիտորիան բաժանվում է ընտրական շրջանների, վորոնք ընդհանուր են Միության Խորհրդի և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների համար։

ՀՈԴՎԱԾ 26. Ընտրական շրջանները կազմվում են քաղաքներում՝ աշխատավորների պատգամավորների քաղաքային Խորհուրդների կողմից, ույյունների բաժանված քաղաքներում՝ աշխատավորների պատգամավորների ույյունական Խորհուրդների կողմից, գյուղական վայրերում՝ աշխատավորների պատգամավորների ույյունական Խորհուրդների կողմից։

ՀՈԴՎԱԾ 27. Ընտրական շրջանները կազմվում են վոչ ուշ, քան ընտրություններից 45 որ առաջ։

ՀՈԴՎԱԾ 28. Այն գյուղխորհրդի տերիտորիան, վորտեղ բնակիչների թիվը յերկու հազարից ավել չե, կազմում ե, վորպես կանոն, մեկ ընտրական շրջան։ յուրաքանչյուր ստանդյայում, գյուղում, դշաղում, առողում, վորոնք ունես 500-ից մինչև վոչ ազելի, քան 2000 բնակիչ, կազմակերպվում և առանձին ընտրական շրջան։

ՀՈԴՎԱԾ 29. Հյուսիսային և արևելյան հեռավոր ույյուններում, վորտեղ գերակշռում են մանր բնակավայրերը, թուրլ և տրվում կազմակերպել ընտրական շրջաններ վոչ պակաս, քան 100 մարդ բնակչությամբ։

ՀՈԴՎԱԾ 30. Այն քաղաքները, արդյունաբերական կետերը, ինչպես նաև գյուղերն ու գյուղխորհրդի տերիտորիան, վորտեղ բնակիչների թիվը 2000-ից ավելի յե, բաժանվում են ընտրական շրջանների՝ մի ընտրական շրջանին 1.500—2.500 բնակիչների հաշվով։

ՀՈԴՎԱԾ 31. Զինվորական մասերը և զինվորական միավորումները կազմում են առանձին ընտրական շրջաններ վոչ պակաս, քան 50 և վոչ ավելի, քան 1.500 ընտրողներով, վորոնք մանում են ընտրական ոկրուել մեջ ըստ այն վայրի, վորտեղ գտնվում և զորաւասը կամ զինվորական միավորումը։

ՀՈԴՎԱԾ 32. Վոչ պակաս, քան 50 ընտրող ունեցող նավերը, վորոնք ընտրությունների որերին գտնվում են նավարկության մեջ,

կարող են կազմել առանձին ընտրական շրջաններ, վորոնք մտնում են նավի գրանցված վայրի ընտրական ոկրուգների մեջ:

ՀՈԴՎԱԾ 33. Վոչ պակաս, քան 50 ընտրող ունեցող հիվանդանոցներին, ծննդատներին, սանատորիաներին, հաշմանդամների տներին կից ստեղծվում են առանձին ընտրական շրջաններ:

ԳԼՈՒԽ V

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

ՀՈԴՎԱԾ 34. ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի ընտրությունների հենարունական ընտրական հանձնաժողովը կազմվում ե հասարակական կազմակերպությունների և աշխատավորների ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում ե ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի նախագահության կողմից՝ ընտրությունների որվա հրատարակման հետ միաժամանակ:

ՀՈԴՎԱԾ 35. Կենարունական ընտրական հանձնաժողովը կազմվում ե նախագահից, նո խորածի տեղակալից, քարտուղարից և 12 անդամից:

ՀՈԴՎԱԾ 36. Կենարունական ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) ԽՍՀՄ ամբողջ տերիտորիայում ընտրությունների ընթացքում հետևում ե ՇԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի ընտրությունների կանոնագրության ան շեղ կատարմանը,

բ) քննարկում ե ընտրական հանձնաժողովների սխալ գործողությունների վերաբերյալ գանգատները և գանգատների առթիվ վերջական վճռներին ե կայացնում.

գ) սահմանում ե ընտրական արկղների նմուշները, քվեարկման իրավունքի վկայականին ձեզ, ընտրական բյուլետենների և նրանց ծրաբների ձեն ու գույնը, ընտրունների ցուցակի ձեզ, ձայները. հաշվելու արձանագրությունների ձեզ, ընտրված լինելու վկայականների ձեզ.

դ) ցուցակագրում ե ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի մեջ ընտրված պատգամավորներին.

ե) Միության Խորհրդի և Ազգությունների Խորհրդի մանդատային հանձնաժողովներին ե հանձնում ընտրությունների վերաբերյալ գործավարությունը:

ՀՈԴՎԱԾ 37. Յուրաքանչյուր միութենական և ինքնավար հանրապետության մեջ, ինքնավար մարզում և ազգային ոկրուգում ստեղծ-

վում են Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների մշակենական և ինքնավար հանրապետության, ինքնավար մարզի և ազգային ոկրուգի Ընտրական հանձնաժողովներ:

ՀՈԴՎԱԾ 38. Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են հասարակական կազմակերպությունների և աշխատավորների ընկերությունների ներկայացուցիչներից ու հաստատվում են միութենական և ինքնավար հանրապետությունների Գերագույն Խորհրդների նախագահությունների կողմից, ինքնավար մարզերի և ազգային ոկրուգների աշխատավորների պատգամավորների Խորհրդների կողմից վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 որ առաջ:

ՀՈԴՎԱԾ 39. Միութենական և ինքնավար հանրապետությունների, ինքնավար մարզի և ազգային ոկրուգի Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են նախագահից, նախագահի տեղակալից, քարտուղարից և 6—10 անդամից:

ՀՈԴՎԱԾ 40. Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների՝ միութենական, ինքնավար հանրապետության, ինքնավար մարզի և ազգային ոկրուգի ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) հանրապետության, ինքնավար մարզի, ազգային ոկրուգի տեղիտերիայում հակում և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ընթացքում ՇԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի ընտրությունների կանոնագրության ան շեղ կատարման վրա.

բ) քննարկում ե Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների վերաբերյալ սխալ գործողությունների մասին յեղած գանգատները:

ՀՈԴՎԱԾ 41. Միության Խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ոկրուգում ստեղծվում ե Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողով:

ՀՈԴՎԱԾ 42. Յերկրային կամ մարզային բաժանում ունեցող հանրապետություններում Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են հասարակական կազմակերպությունների և աշխատավորների ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են յերկրամասերի ու մարզերի աշխատավորների պատղամավորների Խորհրդների կողմից, յերկրային ու մարզային բաժանում չունեցող հանրապետություններում, — հանրապետությունների Գերագույն Խորհրդների նախագահությունների կողմից—վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 որ առաջ:

ՀՈԴՎԱԾ 43. Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը՝ կազմվում և նախագահից, նախագահի տեղակալից, քարտուղարից և 8 անդամից:

ՀՈԴՎԱԾ 44. Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) հսկում և աշխատավորների պատգամավորների Խորհուրդների համապատասխան գործադիր կոմիտեների կողմէց ընտրական ընդաների ժամանակին կազմակերպվելուն.

բ) հսկում և ընտրողների ցուցակները ժամանակին կազմելու և ընդհանուրի գիտությանը հաղորդելու վրա.

գ) գրանցում և Միության Խորհրդի համար առաջադրված պատգամավորների թեկնածուներին, պահպանելով ԽՍՀՄ Սահմանադրության և ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի ընտրությունների Կանոնադրության պահանջները.

դ) Միության Խորհրդի ընտրությունների վերաբերյալ ընտրական բյութեններ և սահմանված ձեր ծրաներ և մատակարարում Շրջանային ընտրական հանձնաժողովներին.

ե) կատարում և ձայների հաշվառում և վորոշում և ոկրուգի ընտրությունների արդյունքները.

զ) ներկայացնում և կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին ընտրությունները վերաբերյալ գործադրությունը.

է) ընտրված պատգամավորին վկայական և տալիս ընտրվելու մասին:

ՀՈԴՎԱԾ 45. Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների վերաբերյալ յուրաքանչյուր ուղղությում ստեղծում և Ազգությունների Խորհրդի ընտրական Ոկրուգային հանձնաժողովը:

ՀՈԴՎԱԾ 46. Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են հասարակական կազմակերպությունների և աշխատավորների ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են միութենական ու ինքնավար հանրապետությունների Գերազույն Խորհուրդների Նախագահությունների և ինքնավար մարզիրի աշխատավորների պատգամավորների Խորհուրդների կողմից—վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 որ առաջ:

ՀՈԴՎԱԾ 47. Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը կազմվում և նախագահից, նախագահի անդակալից, քարտուղարից և 8 անդամից:

ՀՈԴՎԱԾ 48. Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հարձնաժողովը՝

ա) գրանցում և Ազգությունների Խորհրդի համար առաջադրված պատգամավորության թեկնածուներին, պահպանելով ԽՍՀՄ Սահմանադրության և ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի ընտրությունների Կանոնադրության պահանջները.

բ) Շրջանային ընտրական հանձնաժողովներին մատակարարում և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ընտրական բլուկետեններ, ըստ սահմանված ձերի.

շ) կատարում և ձայների հաշվառում և վորոշում և ոկրուգի ընտրությունների արդյունքները.

զ) ընտրությունների գործավարությունը ներկայացնում և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին և համապատասխանորեն՝ Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Հանրապետական ընտրական հանձնաժողովին կամ Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ինքնավար մարդի Ընտրական հանձնաժողովին.

ե) ընտրված պատգամավորին տալիս և վկայական ընտրվելու մասին:

ՀՈԴՎԱԾ 49. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են հասարակական կազմակերպությունների և աշխատավորների ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են քաղաքներում՝ աշխատավորների պատգամավորների քաղաքային Խորհուրդների կողմից, իսկ ույոնների բաժանված քաղաքներում՝ աշխատավորների պատգամավորների ուայոնների կողմից, գյուղական վայրերում՝ աշխատավորների պատգամավորների ուայոնական Խորհուրդների կողմից—վոչ ուշ, քան ընտրություններից 40 որ առաջ:

ՀՈԴՎԱԾ 50. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը կազմվում են նախագահից, նախագահի տեղակալից, քարտուղարից և 4—8 անդամից:

ՀՈԴՎԱԾ 51. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) ընտրական շրջանում կատարում և ընտրական բլուկետենների ընդունումը.

բ) կատարում և Միության Խորհրդի և Ազգությունների Խորհրդի պատգամավորի յուրաքանչյուր թեկնածուի համար արված ձայների հաշվառումը.

շ) ընտրությունների գործավարությունը հանձնում և համապատասխանորեն Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային և

Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժման մասի ին:

ՀՈԴՎԱԾ 52. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի, Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Հանրապետական ընտրական հանձնաժողովի, Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ինքնառաջարդերի և ազգային ոկրուգների Ընտրական հանձնաժողովների, Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային հանձնաժողովի և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի՝ ինչպես նաև Շրջանային Ընտրական հանձնաժողովների նիստերը համարվում են որինական, յեթե նրանց մասնակցութ են համաժողովների կազմի կեսից ավելին:

ՀՈԴՎԱԾ 53. Ընտրական հանձնաժողովներում բոլոր հարցերը վճըռվում են ձայների հասարակ մեծամասնությամբ. ձայների հավասարության դեպքում—նախագահի ձայնը տալիս ե գերակշռություն:

ՀՈԴՎԱԾ 54. ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի ընտրությունների հետ կապված ծախսերը կատարվում են պետության հաշվին:

ՀՈԴՎԱԾ 55. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը, Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Հանրապետական ընտրական հանձնաժողովները, Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների ինքնառաջարդի, ազգային ոկրուգի Ընտրական հանձնաժողովները, Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը և Շրջանային Ընտրական հանձնաժողովներն ունեն իրենց կնիքը՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած ձևով:

ԳԼՈՒԽ VI

ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԹԵԿԱՆՄՈՒՆԵՐ ԱՌԱՋԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

ՀՈԴՎԱԾ 56. ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի թեկնածուներ առաջադրելու իրավունքը, ԽՍՀՄ Սահմանադրության 141 բոլ հոդվածի հիման վրա, վերապահվում է հասարակական կազմակերպություններին և աշխատավորների ընկերություններին—կոմունիստական կուսակցական կտզմակերպություններին, պրոֆեսիոնալ միություններին, կոռպերա-

տիկներին, յերիտասարկության կազմակերպություններին կուլտ ուրական ընկերություններին և ուրիշ կազմակերպություններին, վորոնք գրանցված են որենքի սահմանած կարգով:

ՀՈԴՎԱԾ 57. Թեկնածուներ առաջարկելու իրավունքն իրագործում են ինչպես աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների և ընկերությունների կենտրոնական որդանները, այնպես ել նրանց հանրապետական, յերկրային, մարզային և ույունական որդանները, ինչպես նաև բանվորների ու ծառայողների ընդհանուր ժողովները՝ ձեռնարկություններում, կարմիր բանակայինների ընդհանուր ժողովները՝ զորամասներում, ինչպես նաև գյուղացիների ընդհանուր ժողովները՝ կոլխոզներում, սովխոզների բանվորների ու ծառայողների ընդհանուր ժողովները՝ սովխոզներում:

ՀՈԴՎԱԾ 58. Պատգամագործությունների թեկնածուները չեն կարող լինել Միության Խորհրդի ընտրությունների և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովների, ինչպես նաև այն ոկրուգի Շրջանային ընտրական հանձնաժողովների անդամներ, վորատեղ նրանք առաջադրված են վորպես պատգամագործությունների թեկնածուներ:

ՀՈԴՎԱԾ 59. Վոչ ուշ, քան ընտրություններից 30 որ առաջ բռնը հասարակական կազմակերպությունները կամ աշխատավորների ընկերությունները, վորոնք առաջարկում են ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի պատգամագործությունների թեկնածուներ, պարտավոր են պատգամագործությունների թեկնածուներին գրանցել համապատասխանութեն կամ Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովում, կամ Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովում:

ՀՈԴՎԱԾ 60. Միության Խորհրդի ընտրությունների և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր են գրանցել ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի պատգամագործությունների բոլոր թեկնածուներին, վորոնց առաջադրել են հասարակական կազմակերպությունները և աշխատավորների ընկերությունները, պահպանելով ԽՍՀՄ Սահմանադրության պահանջները և ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի ընտրությունների կանոնադրությունը:

ՀՈԴՎԱԾ 61. Այն հասարակական կազմակերպությունը կամ աշխատավորների ընկերությունը, վոր ԽՍՀՄ Գերազույն Խորհրդի պատ-

քամավորությունների համար առաջադրում և թեկնածու, պարտավոր և Որուգային ընտրական հանձնաժողովին ներկայացնել հետեւյալ փառատաթղթերը.

ա) պատգամավորությունների համար թեկնածու առաջադրող ժողովի կամ նիստի արձանագրությունը՝ ստորագրված Նախագահության անդամների կողմից, ցույց տալով նրանց աւարիքը, բնակության վայրը, թեկնածու առաջաղրող կազմակերպության անունը, մատնանշելով պատգամավորությունների թեկնածուներ առաջադրող ժողովի կամ նիստի տեղը, ժամանակը և մասնակիցների թիվը, ըստ վորում արձանագրությունների մեջ պետք ե ցույց տալ պատգամավորության թեկնածուի ազգանունը, անունը, հայրանունը, նրա տարիքը, բնակվայրը, կուսակցականությունը, զբաղմունքը.

բ) պատգամավորության թեկնածուի դիմումը, վորնա համտձայն և քվեարկվելու նրան առաջաղրող կազմակերպության կողմից տվյալ ընտրուկան ոկրուգում:

ՀՈԴՎԱԾ 62. ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի պատգամավորության թեկնածուն կարող ե քվեարկվել միայն մի ոկրուգում:

ՀՈԴՎԱԾ 63. Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի հրաժարումը պատգամավորության թեկնածուն գրանցելուց, կարելի յե բողոքարկել յերկու որվա ժամկետում կանոնավար հանրապետության, ինքնուժար մարզի Ընտրական հանձնաժողովին, իսկ վերջինի վորոշումը՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, վորի վորոշումը վերջնական ե:

ՀՈԴՎԱԾ 64. Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի հրաժարումը թեկնածուին գրանցելուց, կարելի յե բողոքարկել յերկու որվա ընթացքում միութենական ինքնավար հանրապետության, ինքնուժար մարզի Ընտրական հանձնաժողովին, իսկ վերջինի վորոշումը՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, վորի վորոշումը վերջնական ե:

ՀՈԴՎԱԾ 65. ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի պատգամավորության գրանցված յուրաքանչյուր թեկնածուի ազգանունը, անունը, հայրանունը, տարիքը, զբաղմունքը, կուսակցականությունը և թեկնածուն առաջաղրող հասարակական կազմակերպության անունը հրապարակվում են համապատասխանորեն Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի կողմից վոչ ուշ, քան ընտրություններից 25 որ առաջ:

ՀՈԴՎԱԾ 66. ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի պատգամավորությունների բոլոր գրանցված թեկնածուները պարտադիր կերպով պետք ե մացվեն և տրական բյուլետենի մեջ:

ՀՈԴՎԱԾ 67. Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Որուգային ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր են վոչ ուշ, քան ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի Ընտրություններից 15 որ առաջ տպել ընտրական բյուլետենները և ուղարկել բոլոր Շրջանային ընտրական հանձնաժողովներին:

ՀՈԴՎԱԾ 68. Ընտրական բյուլետենները տպվում են հակապատասխան ընտրական ոկրուգի բնակչության լեզուներով:

ՀՈԴՎԱԾ 69. Ընտրական բյուլետենները տպվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած ձեռվ և այն քանակությամբ, վոր ապահովվի ընտրական բյուլետենների մատակարարումը բոլոր ընտրողներին:

ՀՈԴՎԱԾ 70. Յուրաքանչյուր կազմակերպության, վորն առաջաղրել և Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովում գրանցված թեկնածու, ինչպես նաև ԽՍՀՄ յուրաքանչյուր քաղաքացուն իրավունք և ապահովվում անարգել կերպով ադիտացիա անել այդ թեկնածուի համար ժողովներում, մամուլում և այլ ձևերով՝ համաձայն ԽՍՀՄ Սահմանադրության 125-րդ հոդվածի:

ԳԼՈՒԽ VII

ՔՎԵԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

ՀՈԴՎԱԾ 71. ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի ընտրությունները կատարվում են մի որվա ընթացքում, վորն ընդհանուր ե ամրող ԽՍՀՄ համար:

ՀՈԴՎԱԾ 72. ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի ընտրությունների որը սահմանվում ե ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի Նախագահության կողմից համաձայն ԽՍՀՄ Սահմանադրության 54-րդ հոդվածի, վոչ ուշ, քան ընտրությունների ժամկետից 2 ամիս առաջ։ Ընտրությունները կատարվում են վոչ աշխատանքային որում։

ՀՈԴՎԱԾ 73. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովն ընտրություններից առաջ վերջին 20 որերի ընթացքում ամեն որ հրապարակում կամ վորեն այլ միջոցով լայնորեն հայտարարում ե ընտրողներին ընտրությունների որը և ընարությունների աեղը։

ՀՈԴՎԱԾ 74. Ընտրողներն իրենց ձայնը տալիս են ընտրությունների որը, առավոտյան ժամը 6-ից մինչև զիշերվա ժամը 12-ը:

ՀՈԴՎԱԾ 75. Ընտրությունների որը, առավոտյան ժամը 6-ից, Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի նախադասի, հանձնաժողովի անդամների ներկայությամբ, ստուգում և քվեատուփերը և սահմանված ձևով կազմած ընտրողների ցուցակի առկայությունը, վորից հետո փակում և կնքում և տուփերը հանձնաժողովի կնիքով և հրավիրում և ընտրողներին սկսելու ձայներ տալը:

ՀՈԴՎԱԾ 76. Յուրաքանչյուր ընտրող քվեարկում և անձամբ, զրահամար ներկայանալով քվեարկության համար հատկացված զենքը, ըստվորում ընտրողներն իրենց ձայները տալիս են՝ ընտրական տուփի մեջ ծրաբներում ներփակված ընտրական բյուլետենները զցելու միջոցով:

ՀՈԴՎԱԾ 77. Ընտրությունների համար հատկացված շենքում առանձնացում և հատուկ սենյակ՝ բյուլետնները լրացնելու համար, վորտեղ քվեարկության ժամանակ արգելվում և վորեն մեկի ներկայությունը, այդ թվում նաև Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի անդամներինը, բացի քվեարկողներից. բյուլետենները լրացնելու համար մի քանի ընտրողներ սիստեմանակ սենյակ ներս թողնելու դեպքում, սենյակը սարքավորված լինի միջնորմներով կամ վարագույր ներով սիստեմանակ ներս թողած ընտրողների թվի համեմատ:

ՀՈԴՎԱԾ 78. Մտնելով ընտրական շենքը, ընտրողը Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին ներկայացնում և կամ պատվորտը, կամ կոլխոզային գրքույկը, կամ պրոֆեսութենական տոմսը, կամ այլ ռուսական և ընտրողների ցուցակով ստուգելուց ու ընտրողների ցուցակում նշանակվելուց հետո, ստանում և սահմանված ձեր ընտրական բյուլետեններ ու ծրաբ:

ՀՈԴՎԱԾ 79. Ընտրությունների համար քվեարկման իրավունքի վկայականով շենք յեկած մարզկանց վերաբերմամբ, համաձայն սույն ՇԽԱՀՄ Գերազույն Խորհրդի ընտրությունների կանոնագրության 15-րդ հոդվածին, Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը կազմում և հատուկ ցուցակ, վորը կցվում և ընտրողների ցուցակին:

ՀՈԴՎԱԾ 80. Ըստրական բյուլետենները լրացնելու համար հատկացված սենյակում ընտրողն ընտրական յուրաքանչյուր բյուլետենում թողնում և այն թեկնածուի ազգանունը, վորի համար քվեարկում և, չնշելով մյուսներինը, ներփակելով բյուլետենները ծրաբի մեջ,

ընտրողն անցնում և այն սենյակը, վորտեղ զտնվում և Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը, և ընտրական բյուլետեններ պարունակող ծրաբը գցում և ընտրական քվեատուփը:

ՀՈԴՎԱԾ 81. Այս ընտրողները, վորոնք անգրագիտության կամ ֆիզիկական վորեն թիրության պատճառով հնարավորություն չունեն ինքնուրույն կերպով լրացնելու ընտրական բյուլետենները, իրավունք ունեն ընտրական բյուլետենները լրացվող սենյակը հրավիրել իրենց ցանկացած ուրիշ ընտրական բյուլետենները լրացնելու համար:

ՀՈԴՎԱԾ 82. Ձայներ տալու ժամանակ ընտրական շենքում ընտրական ագիտացիա թույլ չի տրվում:

ՀՈԴՎԱԾ 83. Ընտրական շենքում կարգապահության համար պատասխանատվություն և կրում հանձնաժողովի նախագահը, և նրա կորպարությունները բոլոր ներկա գտնվողների հաւաք պարտադիր են:

ՀՈԴՎԱԾ 84. Ընտրությունների որքա գիշերը, ժամը 12-ին, Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ձայներ տալը հայտարարում և ավարտված և հանձնաժողովն սկսում և բաց անել ընտրական տուփերը:

2058

ԳԼՈՒԽ VIII

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀՈԴՎԱԾ 85. Այս շենքում, վորտեղ Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը հաշվում և ձայները, հաշվառման ժամանակ իրավունք ունեն ներկա լինելու հասարակական կազմակերպությունների և աշխատավորների ընկերությունների հատկապես այդ բանի համար լիազորված ներկայացուցիչները, ինչպես նաև մամուլի ներկայացուցիչները:

ՀՈԴՎԱԾ 86. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը, բաց անելով քվեատուփերը, ստուգում և տրված ծրաբների թիվը քվեարկությանը ստանակցող մարդկանց թվի հետ և ստուգման արդյունքները մտցնում և արձանագրության մեջ:

ՀՈԴՎԱԾ 87. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը բաց և անում ծրաբները և Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամների ներկայությամբ կազմում քվեարկման արգյունքները, ըստ յուրաքանչյուր բյուլետենի:

ՀՈԴՎԱԾ 88. Քվեարկության արդյունքների գրանցումը կատարվում ե ըստ Միության Խորհրդի ընտրությունների և ըստ Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների առանձին-առանձին:

ՀՈԴՎԱԾ 89. Պատգամավորության յուրաքանչյուր թեկնածուի համար կազմվում ե յերկու որինակ հաշվեթերթիկ՝ հանձնաժողովի քարտուղարի և այդ բանի համար լիազորված Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի անդամների կողմից:

ՀՈԴՎԱԾ 90. Անվագեր են համարվում.

ա) խահմանված ձևի և գույնի բյուլետենները,

բ) առանց ծրարի կամ վոչ սահմանված ձևի ծրարով տրված բյուլետենները.

գ) այն բյուլետենները, վորոնք պարունակում են ընտրվելիք պատգամավորների թվից ավելի թեկնածուներ:

ՀՈԴՎԱԾ 91. Ընտրական բյուլետենի վավերական լինելու մասին կասկած ծագելու դեպքում հարցը լուծում ե Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկությամբ, վորը նշվում ե արձանագրության մեջ:

ՀՈԴՎԱԾ 92. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը սահմանված ձևով կազմում ե քվեարկման յերեք որինակ արձանագրություն, վոր ստոբազրում են Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները, վորոնց թվում անպայման նախագահը և քարտուղարը:

ՀՈԴՎԱԾ 93. Քվեարկման արձանագրության մեջ Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը պետք ե ցույց տա՝

ա) ձայներ տալու ժամանակի սկիզբը և վերջը.

բ) ընտրողների ցուցակի համաձայն ձայն տված ընտրողների թիվը՝

գ) քվեարկման իրավունքի վկայականներով՝ ձայն տված ընտրողների թիվը.

դ) տրված ծրարների թիվը.

ե) Շրջանային ընտրական հանձնաժողովին տրված դիմումների և գոնդառների համառոտ բովանդակությունը և Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վորոշումները.

դ) ձայները հաշվելու արդյունքներն ըստ յուրաքանչյուր թեկնածուի:

ՀՈԴՎԱԾ 94. Զայների հաշվելն ավարտելուց և արձանագրությունը կազմելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահը հրապարակում ե քվեարկման արդյունքները հանձնաժողովի բոլոր անդամների ներկայությամբ:

ՀՈԴՎԱԾ 95. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի կազմած քվեարկման արձանագրության մի որինակը, Միության Խորհրդի պատգամավորության թեկնածուների հաշվեթերթիկների յերկու որինակի հետ միասին, սուրհանդակի սիջոցով, 24 ժամվա ընթացքում, ուղարկվում ե Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի կազմած քվեարկման արձանագրության յերկրորդ որինակը, Ազգությունների Խորհրդի պատգամավորության թեկնածուների հաշվեթերթիկների յերկու որինակների հետ միասին, 24 ժամվա ընթացքում, սուրհանդակի սիջոցով, ուղարկվում ե Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովին:

ՀՈԴՎԱԾ 96. Բոլոր ընտրական բյուլետենները (վավերական և անվագեր ճանաչվածներն առանձին-առանձին), Միության Խորհրդի վերաբերյալն առանձին և Ազգությունների Խորհրդի վերաբերյալն առանձին, պետք ե կնքին Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի կնիքով և քվեարկության արձանագրության յերրորդ որինակի ու կնիքի հետ միասին Շրջանային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից հանձնվեն պահպանիու՝ քաղաքներում—աշխատավորների պատգամավորների բաժանում—աշխատավորների պայունական նախագահի կողմից հանձնվեն պահպանիու՝ քաղաքներում—աշխատավորների պատգամավորների ու այոնական Խորհրդներին:

ՀՈԴՎԱԾ 97. Աշխատավորների պատգամավորների վրա պարտականություն ե զրվում պահպանիու ընտրական բյուլետենները, մինչ համապատասխան ոկրուդի պատգամավորների մանդատները հաստատվեն ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի կողմից:

ՀՈԴՎԱԾ 98. Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը ձայները հաշվում ե Շրջանային ընտրական հանձնաժողովների ներկայացրած արձանագրությունների հիման վրա:

ՀՈԴՎԱԾ 99. Այն շենքում, վորտեղ Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը հաշվում ե ձայները, իրավունք ունեն ներկա լինելու հաշվառմանը հասարակական կազմակերպությունների և աշխատավորների ընկերությունների հատկապես դրա համար լիազորված ներկայացրուցիչները, ինչպես նաև մամուլի ներկայացրուցիչները:

ՀՈԴՎԱԾ 100. Յուրաքանչյուր թեկնածուի համար Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը կազմում ե յերկու որինակ հաշվեթերթիկ,

գորտեղ նշխում և պատգամավորության յուրաքանչյուր թեկնածուի ստացած ձայների թիվը:

ՀՈԴՎԱԾ 101. Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը կազմում և քվեարկման յերկու որինակ արձանուգրություն, վորն ստորագրում են Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները, վորոնց թվում անդաման նախագահը և քարտուղարը:

ՀՈԴՎԱԾ 102. Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի արձանագրության մեջ պետք ե նշված լինի.

ա) ոկրուգի ընտրողների ընդհանուր թիվը.

բ) քվեարկմանը մասնակցած ընտրողների ընդհանուր թիվը.

գ) ձայների թիվը, վորոնք տրված են պատգամավորության յուրաքանչյուր թեկնածուի համար:

դ) Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովին տրված գիմումների և գանգատների հակիրճ շարադրությունը և Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վորոշումները:

ՀՈԴՎԱԾ 103. Զայների հաշվառումից վոչ ուշ, քան 24 ժամ հետո Միության Խորհրդի ընտրությունների Ուրուգային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, ինչպես նաև Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի նախագահն արձանագրության առաջին որինակը, հաշվեթերթիկի հետ միասին, կնքված, սուրանդակի մէջ ցոյսով պարտավոր են ուղարկել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, արձանագրության յերկրորդ որինակը — Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների միութենական հանրապետության, ինքնավար հանրապետության, ինքնավար մարզի ընտրական հանձնաժողովին:

ՀՈԴՎԱԾ 104. ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի պատգամավորության թեկնածուն, վորն ստացել ե ձայների բացարձակ մեծամանություն, այսինքն՝ ոկրուգում տրված և վավերական ճանաշված բոլոր ձայների կեսից ավելին, համարվում ե ընտրված:

ՀՈԴՎԱԾ 105. Արձանագրությունն ստորագրելուց հետո Միության Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կարդում և ընտրությունների արդյունքները և Միության Խորհրդի պատգամավոր ընտրված թեկնածուին վկայական և տարիս ընտրված լինելու մասին:

ՀՈԴՎԱԾ 106. Արձանագրությունն ստորագրելուց հետո Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձ-

նաժողովի նախագահը կարդում և ընտրությունների արդյունքները և Ազգությունների Խորհրդի պատգամավոր ընտրված թեկնածուին վկայական և տարիս ընտրված լինելու մասին:

ՀՈԴՎԱԾ 107. Յեթե թեկնածուներից և վոչ մեկը չի ստացել ձայնների բացարձակ մեծամանություն, համապատասխան Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը այդ մասին հատուկ նշում ե արձանագրության մեջ և հաղորդում ե Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների հանրապետության, ինքնավար մարզի կամ ազգային ոկրուգի Ընտրական հանձնաժողովին, և միաժամանակ հայտարարում ե ամենաշատ ձայներ ստացած յերկու թեկնածուների վերաբերկումը, ինչպես նաև նշանակում ե վերաբերեարկման որը վոչ ուշ, քան ընտրությունների առաջին շրջանը լրանալուց յերկու շաբաթ հետո:

ՀՈԴՎԱԾ 108. Յեթե ոկրուգում տրված ձայների քանակն այդ ոկրուգում քվեարկելու իրավունք ունեցող ընտրությունների կեսից քիչ ե, Միության Խորհրդի ընտրությունների կամ Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը այդ մասին հատկապես նշում ե արձանագրության մեջ և անհապաղ հայտնում ե Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին և Ազգությունների Խորհրդի ընտրությունների հանրապետության, ինքնավար մարզի ընտրական հանձնաժողովին, ըստ վորում այդ գեպքում կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը առաջին ընտրություններից հետո վոչ ուշ, քան յերկու շաբաթված ժամկետում նշանակում ե նոր ընտրություններ:

ՀՈԴՎԱԾ 109. Պատգամավորությունների թեկնածուների վերաբերեարկումը, ինչպես նաև անվավեր ճանաչված ընտրությունների փոխարեն նոր ընտրությունները տեղի յեն ունենում առաջին ընտրությունների համար կազմված ընտրողների ցուցակներով և ամրողջովին համապատասխան սույն ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի ընտրությունների Կանոնագրության:

ՀՈԴՎԱԾ 110. ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի կազմից պատգամավորի գուրս զեպքում զեպքում ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի նախագահությունը, յերկշաբաթյա ժամկետում և համապատասխան ընտրական ոկրուգում նոր պատգամավորի ընտրության ժամկետը, բայց վոչ ուշ, քան ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի կազմից պատգամավորը գուրս գուրս յերկու ամիս հետո:

ՀՈԴՎԱԾ 111. Յուրաքանչյուր վոք, ով բռնության, խարիբայության, սպառնալիքի կամ կաշառքի միջոցով խոչընդոտ կհանդիսանանալ քաղաքացուն՝ ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի պատգամավոր ընտրելու և ընտրվելու նրա իրավունքն իրականացնելու գործում—պատը վում և ազտագրկամբ մինչև յերկու տարի ժամանակով:

ՀՈԴՎԱԾ 112. Խորհրդի պաշտոնատար անձը կամ ընտրական հաճախաժողովի անդամը, վորը կեղծել և ընտրական փաստաթութերը կամ զիտավորյալ կերպով ձայները սխալ և հաշվել պատժվում և ազտագրկամբ մինչև 3 տարի ժամանակով:

ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ ՆՌԵՊԱՀ

Մ. ԿԱԼԻՆԻԿ

ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ ԳԱՐԱՊԵՂՈՐ

Ա. ԳՈՐԿԻԿ

Մոսկվա, Կրեմլ, 9 հուլիսի 1937 թ.

☆

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ, ԽՈՐՉԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԱՆՈՆԱԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ VII ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ 4-ՐԴ
ԽՍՏԱՐՁԱՆԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄ

	ԵԶ
Գլուխ 1. Հնարական սիստեմը	3
Գլուխ 2. Հնարակով երի ցուցակները	4
Գլուխ 3. Միության Խորհրդի և Ազգությունների Խորհրդի Հնար- եւթյունների ընտրական ոկրուգները	6
Գլուխ 4. Հնարական շրջանները	7
Գլուխ 5. Հնարական հանձնաժողովները	8
Գլուխ 6. ԽՈՀՄ Գերագույն Խորհրդի պատգամավորների համար թեկնածուներ առաջադրելու կարգը	12
Գլուխ 7. Քվեարկման կարգը	15
Գլուխ 8. Հսարությունների արդյունքների վորոշումը	17

4072

Редактор Чатыньян П. А.

Тех. редактор Жданович Л. М.

Корректор Акопян С.

Сдано в набор 20 октября 1937 г., подписано в печать 31 октября 1937 г.
формат 63x84/16. Объем 11/2 п. л. Тираж 5.500

Уполномочит №Ч-5862. Типография Обл. армянского издательства „Большевик“
(Ростов-Дон, Ворошиловский пр. 27). Заказ № 1989.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0195261

950 25 члн.
цена 25 коп.

104.85

ПОЛОЖЕНИЕ
о выборах в Верховный Совет
Союза ССР

На армянском языке

РОСТОВСКОЕ ОБЛАСТНОЕ
АРМЯНСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
„БОЛШЕВИК“

Ростов-Д, Ворошиловский пр. № 27